

Warszawa, 1 czerwca 2023 r.

Szanowny Panie Ministrze,

**Pan Janusz Kowalski
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu do spraw
Przetwórstwa i Rozwoju Rynków Rolnych
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa**

Polskie Stowarzyszenie Producentów Biogazu Rolniczego z dużym zadowoleniem przyjęło uchwalenie tzw. specustawy biogazowej, której pomysłodawcą był Pan Minister. Przedmiotowy akt prawny o randze ustawy został uchwalony jednogłośnie, co potwierdza pełne zrozumienie roli, jaką pełnią biogazownie rolnicze w krajowym systemie energetycznym.

Niestety Polska tkwi od wielu lat na etapie wyjątkowo małego stopnia wykorzystania możliwości, jaki w ww. zakresie posiadamy. Tak jak specustawa biogazowa jest krokiem w bardzo dobrym kierunku, tak projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (druk UC74) oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (druk UC99) w zakresie nowych regulacji dotyczącej instytucji nierynkowego ograniczania (redysponowania) w wytwarzaniu energii elektrycznej z OZE oraz linii bezpośrednich idzie w odwrotnym kierunku i w najlepszym wypadku w zdecydowany sposób spowolni inwestycji biogazowe.

Na wstępie należy zauważyć, iż zawarte w projekcie „UC74” regulacje w zakresie linii bezpośrednich oraz ograniczenia mocy mogą mieć znaczący wpływ na bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego i jako takie są potrzebne i słuszne co do zasady.

Niestety szczegółowe zapisy sprawiają, że problemy (głównie przeciążenia) z którymi zmagają się sieci elektroenergetyczne nie są adresowane u źródła, które w tym wypadku stanowią OZE o zmiennym (Wiatr i PV) a nie stabilnym (Biogaz, Biomasa) profilu wytwarzania.

Posiadające blisko 100% wydajność jednostki biogazowe stanowią element stabilizujący sieć i niezrozumiałym jest dlaczego są wrzucane do jednej grupy z jednostkami, które odpowiadają za destabilizację pracy sieci elektroenergetycznych.

Oprócz argumentów celowościowych i skutecznego doboru narzędzi przez regulatora istnieją liczne aspekty, ze względu na które należy wyłączyć instalacje biogazowe z projektowanych regulacji (redysponowanie i linie bezpośrednie).

Biogazownie rolnicze stanowią źródło nie tylko energii elektrycznej, ale jako działające w wysokosprawnej kogeneracji, również źródło ciepła, które ma też swoich odbiorców. Stąd ograniczenie mocy skutkowałoby odcięciem produkcji ciepła i szkodą zarówno po stronie wytwórcy jak i odbiorcy tegoż (szkoły, gminy, zakłady produkcyjne działające 7/24). Nawet w samym rozporządzeniu UE 2019/943 w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej Art. 13 pkt) właśnie z tego względu źródła kogeneracyjne są objęte szczególną ochroną.

Biogazownie są źródłem wyjątkowo stabilnym, ale wymagającym też odpowiedniej dbałości w zakresie procesu ich prowadzenia.

Ograniczenie mocy wiąże się też z następującymi skutkami:

- nagłe wyłączenie skutkuje wprowadzeniem agregatów w bieg jałowy, co jest przez producentów dozwolone wyłącznie podczas rozruchu technologicznego, bowiem zazwyczaj prowadzi do poważnych szkód (np. w biogazowni Rypin na skutek wyłączenia doszło do awarii jednostek kogeneracyjnych i zakład stał ponad miesiąc),
- ograniczanie mocy powodują zaburzenia w pracy całej instalacji biogazowej. Wyłączają się liczne urządzenia, których nieprawidłowa praca zagraża bezpieczeństwu: brak odbioru biogazu i jego nagromadzenie w zbiorniku fermentacyjnym czy w dalszej części instalacji stanowi istotne ryzyko wybuchu biogazu,
- utrzymanie procesu fermentacji bez odbioru biogazu do produkcji energii elektrycznej nadal wymaga zasilania go w surowce, co powoduje nadmierne/nieuzasadnione zużycie surowców,
- stabilność procesu fermentacji - za długi okres ograniczenia mocy może spowodować zaburzenia procesu fermentacji a powrót do poprzedniego stanu zajmuje nawet kilka miesięcy,
- wychłodzenie zbiornika może w skrajnych sytuacjach zatrzymać fermentację (oprócz szkód ekonomicznych i bezpieczeństwa pojawia się pytanie jak sklasyfikować częściowo odfermentowaną masę i co ważniejsze - w jaki sposób zutylizować często ponad 10 000 m³ aktywnej biologicznie masy,

- brak możliwości produkcji energii cieplnej w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej spowoduje brak ogrzewania gospodarstw domowych, budynków gminnych, szkół itp.

Biogazownie rolnicze powinny i zazwyczaj powstają blisko źródła substratów, które często stanowią również podmiot odbierający energię elektryczną ciepło z biogazowni. Taka symbiotyczna relacja jest z wielu względów najbardziej pożądaną bowiem:

- minimalizuje obciążenie dla otoczenia (transport surowca),
- zachęca podmioty, których produkt uboczny stanowi dobry substrat do budowy swoich zakładów obok biogazowni (budynki inwentarskie, gorzelnie rolnicze, mleczarnie, przetwórstwo produktów rolnych, itp.) poprzez dostęp do taniego prądu prosto z biogazowni,
- pomaga w osiągnięciu rentowności instalacji zarówno po stronie biogazowni jak i podmiotu/dostawcy substratów, przez co w znaczący sposób wpływa na konkurencyjność lokalnych podmiotów,
- wpływa w pozytywny sposób na rynek pracy/bezrobocie na terenach wiejskich.

Objęcie biogazowni rolniczych regulacją w sprawie linii bezpośrednich będzie skutkowało znacznie mniejszym zainteresowaniem podmiotów będących dostawcami substratu w zakresie wyboru lokalizacji obok biogazowni przez brak możliwości kupowania tańszego lokalnego prądu u źródła.

Z powodu charakterystyki pracy biogazowni 24/7/365 nie ma możliwości wyprodukowania energii elektrycznej i dostarczenia jej jedynie linią bezpośrednią do odbiorcy bez możliwości wprowadzenia jej części do sieci.

Na zakończenie należy stwierdzić, że ww. projektowane regulacje uniemożliwią przewidzianą w specustawie biogazowej integrację biogazowni rolniczych z zakładami rolno-spożywczymi, w sąsiedztwie których biogazownie mają być budowane.

Z poważaniem,
Aleksander Duch
Przewodniczący Zarządu
Polskie Stowarzyszenie Producentów Biogazu Rolniczego